

WAPENUNIE – UNION ARMES

Nieuw uitvoeringsbesluit opspoorbaarheid wapens

1.	Inleiding	1
2.	Formaliteiten bij overdracht van een wapen	2
3.	Nummering van vuurwapens	4
4.	Europese vuurwapenpas	6

SAMENVATTING

- Vanaf 28 juli 2010 is de Europese vuurwapenpas gratis. De gouverneurs mogen geen vergoeding meer vragen voor de afgifte van een Europese vuurwapenpas. Wie toch nog betaalde kan zijn geld terugvragen.
- het “model 12” over de veiligheidsmaatregelen bij opslag van wapens wordt afgeschaft
- aan elk wapen dat in België in omloop zal worden gebracht, wordt door de Proefbank een uniek identificatienummer toegekend in het CWR. Er worden geen bijkomende nummers op het wapen aangebracht
- wie een vergunningsplichtig vuurwapen uitvoert of overdraagt aan iemand die niet erkend is, geen model 4 of een model 9 heeft, moet zijn model 4 of 9 terugsturen naar de gouverneur bevoegd voor zijn verblijfplaats
- een aantal lacunes in het uitvoeringsbesluit wapenwet wordt opgelost:
 - van “HFD” naar “model 9”: aanvraag doen bij gouverneur
 - van “model 9” naar HFD: model 9 terugsturen naar de gouverneur
 - van “model 4” naar “model 9” of omgekeerd: aanvraag doen bij de gouverneur

1. Inleiding

De wapenwet van 8 juni 2006, zoals herhaaldelijk gerepareerd, voerde het principe in dat elk wapen dat in België wordt ingevoerd of gefabriceerd moet worden ingeschreven in het centraal wapenregister. De wapens moeten een uniek identificatienummer toegewezen krijgen¹.

Deze verplichting vloeit voort uit diverse internationale verdragen die door de Belgische staat werden geratificeerd².

De overheid heeft lange tijd stilgezeten om deze verplichting effectief uit te voeren. Een viertal jaren na publicatie van de nieuwe wapenwet is het eindelijk zover. In het Belgisch Staatsblad van donderdag 14 oktober 2010 is een nieuw Koninklijk Besluit verschenen waarin geregeld wordt hoe de nummering van de wapens concreet zal gebeuren³.

Eveneens werd van de gelegenheid gebruik gemaakt om een aantal lacunes in het uitvoeringsbesluit wapenwet op te lossen.

De uitvoeringsbesluiten regelden immers niet welke formaliteiten een wapenbezitter dient te vervullen indien hij bijvoorbeeld een vrij verkrijgbaar HFD wapens wenst te gebruiken om mee te schieten zodat het vergunningsplichtig wordt. Eveneens was niet geregeld wat diende te gebeuren indien b.v. een sportschutter een wapen, waarvoor hij een vergunning “model 4” heeft wenst voorhanden te houden via zijn sportschutterslicentie. In de meeste provincies waren lokale praktijken en gewoontes ontstaan, echter zonder enige wettelijke of reglementaire basis. Het nieuwe uitvoeringsbesluit legt nu de procedures vast die uniform gelden in het volledige grondgebied. De voorgestelde oplossing sluit gelukkig aan bij de bestaande praktijken.

Het nieuwe besluit houdt ook rekening met de wijzigingen in de Europese vuurwapenrichtlijn. De aangepaste richtlijn bepaalt onder andere dat de lidstaten de afgifte van een Europese vuurwapenpas niet afhankelijk mogen maken van een vergoeding of heffing⁴. De bestaande retributie voor de afgifte van een Europese vuurwapenpas wordt dan ook afgeschaft met onmiddellijke ingang.

Tenslotte worden nog een aantal kleinere aanpassingen in het uitvoeringsbesluit aangebracht.

2. Formaliteiten bij overdracht van een wapen

Uitvoer / overbrenging van een wapen binnen de Europese Unie

De huidige uitvoeringsbesluiten bepaalden enkel welke de formaliteiten zijn bij overdracht van een wapen aan een erkend persoon⁵ (wapenhandelaar of verzamelaar) of aan een houder van een vergunning⁶ model 4 of van een jachtverlof/sportschutterslicentie⁷ (met model 9).

Het is echter mogelijk dat degene die het wapen verwerft geen erkend persoon is, of geen houder is van een model 4 of een model 9. Deze situatie doet zich ondermeer voor indien het wapen wordt verkocht aan een buitenlander. Uiteraard zal deze buitenlander een invoervergunning moeten voorleggen alsook de documenten afgeleverd door de overheden in zijn land waaruit blijkt dat hij het wapen voorhanden kan hebben. De overdrager zal bovendien ook steeds een uitvoervergunning (of toelating tot overbrenging van een wapen binnen de Europese Unie) moeten voorleggen.

In dit geval dient de wapenbezitter zijn model 4 (of model 9 indien het wapen voorhanden wordt gehouden via de sportschutterslicentie of het jachtverlof) onmiddellijk terugsturen naar de gouverneur bevoegd voor hun verblijfplaats. Eveneens moet de identiteit van de verwerver van het wapen worden medegedeeld⁸.

In tegenstelling tot de regeling van de andere overdrachtsformaliteiten, schrijft het nieuwe uitvoeringsbesluit geen termijn voor waarbinnen de formaliteit moet worden vervuld. Er is enkel sprake van een “onmiddellijke” verplichting om het document terug te sturen naar de gouverneur. Het begrip “onmiddellijk” wordt nergens gedefinieerd in het besluit en heeft dus de betekenis in het gewone woordgebruik. De wapenbezitter dient

dus liefst dezelfde dag als de overdracht, of toch de eerst mogelijke nuttige dag (b.v. eerste werkdag na een weekend) initiatief te nemen. Om elke discussie uit te sluiten, raden wij aan om dit aangetekend te versturen.

De gouverneur moet er dan voor zorgen dat de overdracht op een correcte manier in het Centraal Wapenregister wordt geregistreerd. Indien er onregelmatigheden worden vastgesteld (b.v. foute gegevens over het wapen, de bezitter of het statuut van het wapen) kan de gouverneur de fout rechtzetten. Als er echter een onregelmatigheid werd begaan (b.v. als het wapen illegaal in het bezit was van de overdrager) kan de gouverneur de fout niet rechtzetten. Hij zou dan immers de wet schenden. In dergelijke gevallen kan de gouverneur klacht indienen bij het parket⁹.

Wijziging van “bezitstitel”

Helemaal nieuw is het artikel over de “wijziging van bezitstitel”.

Het uitvoeringsbesluit regelde tot nu toe enkel de formaliteiten¹⁰ (vergunning model 4 of formulier van overdracht model 9) indien een wapen daadwerkelijk wordt overgedragen aan een nieuwe eigenaar. Binnen de vroegere wapenwet was dit ook de enige mogelijkheid.

Na de wijziging van de wapenwet ontstond een lacune in het uitvoeringsbesluit. Door de nieuwe wapenwet werden alle vuurwapens vergunningsplichtig. Echter, sportschutters, jagers en bijzondere wachters kunnen sommige vergunningsplichtige vuurwapens voorhanden houden zonder dat ze vooraf een vergunning moeten aanvragen¹¹. In het uitvoeringsbesluit van de wapenwet werd dan geregeld dat een formulier van overdracht “model 9” moet worden opgemaakt in drie exemplaren. Twee exemplaren zijn bestemd voor de gouverneur bevoegd voor de verblijfplaats van de persoon die het wapen verwerft, terwijl de overdrager één exemplaar bijhoudt. De gouverneur registreert dan het wapen in het CWR en stuurt enige (soms lange) tijd later een exemplaar van het model 9 terug naar de koper. Op het teruggestuurde model brengt de gouverneur een markering aan (een stempel of identificatie nummer) waarmee hij aangeeft dat de overdracht van het wapen in het CWR geregistreerd werd¹².

Het uitvoeringsbesluit bepaalde echter niet wat er gebeurt indien een wapen, dat vroeger voorhanden gehouden werd via een vergunning (model 4) door dezelfde persoon voorhanden kan worden gehouden via een sportschutterslicentie of jachtverlof (model 9). In dit geval wijzigt het “bezitsstatuut” van het wapen. De wapenbezitter heeft niet langer een vergunning nodig voor het wapen omdat hij van een bijzonder regime kan genieten. De vroegere versie van het uitvoeringsbesluit legde geen enkele formaliteit op.

Een gelijkaardig probleem bestond indien men een vrij verkrijgbaar vuurwapen (b.v. een HFD wapen zoals een Mauser k98) wenst te gebruiken voor het schieten buiten het historische en folkloristische kader. De wapenwet zegt dat in dergelijk geval het wapen vergunningsplichtig wordt¹³. Echter, in zeer veel gevallen kan het wapen voor jagers of sportschutter voorhanden worden gehouden zonder dat de sportschutter of jager een vergunning hoeft aan te vragen. Deze situatie was niet geregeld.

Daar komt nu verandering in, en wel als volgt:

- Wie vroeger een wapen had als jager of sportschutter (via “model 9”) en hiervoor een vergunning “model 4” wenst aan te vragen, kan zijn aanvraag indienen bij de gouverneur. De aanvrager moet aan alle wettelijke voorwaarden voldoen (incl. de wettige reden, tenzij nog passief wapenbezit kan worden ingeroepen¹⁴). De aanvrager dient zijn “model 9” terug te sturen naar de gouverneur¹⁵.
- Wie vroeger een wapen voorhanden had via een vergunning “model 4” dat in aanmerking komt voor registratie via de sportschutterslicentie of het jachtverlof, kan vragen dat de gouverneur zijn vergunning model 4 ruilt tegen een registratiebewijs model 9. De aanvrager dient aan de gouverneur alle bewijsstukken over te maken waaruit blijkt dat hij aan de voorwaarden voldoet om het wapen op basis van zijn hoedanigheid van sportschutter, jager of bijzonder jachtwachter voorhanden te hebben¹⁶.
- Sommige HFD wapens worden gebruikt door sportschutters, jagers of bijzondere wachters. Indien deze personen een HFD wapen wensen aan te kopen om er hun activiteit mee te beoefenen, kunnen ze dit meedelen aan de gouverneur bevoegd voor hun verblijfplaats. Ze dienen alle bewijsstukken mee te sturen waaruit blijkt dat ze het wapen kunnen registreren via de sportschutterslicentie of het jachtverlof. Als aan alle voorwaarden voldaan is, bezorgt de gouverneur aan de jager, sportschutter of bijzondere wachter een registratiebewijs “model 9”. Dit document kan dan gebruikt worden om munitie aan te kopen voor het wapen¹⁷.
- Ook de omgekeerde situatie is mogelijk. Wie een vergunning heeft voor een vrij verkrijgbaar HFD wapen, of wie dergelijk wapen op “model 9” heeft, maar beslist niet meer met het wapen te schieten, kan zijn model 4 of model 9 terugsturen naar de gouverneur. Het wapen mag dan niet meer gebruikt worden om mee te schieten. De gouverneur past de gegevens in het CWR aan. Het wapen wordt echter niet geschrapt¹⁸.

Deze nieuwe regels zijn met retro actief effect in werking getreden op 1 oktober 2010.

3. Nummering van vuurwapens

Het nieuwe uitvoeringsbesluit zegt eveneens hoe de wapens die in België worden ingevoerd of gefabriceerd in het CWR moeten worden opgenomen.

De Proefbank voor vuurwapens speelt hier een centrale rol. Het is de proefbank die aan het wapen een uniek identificatienummer toekent en ook de kenmerken van het wapen en de identiteit van de fabrikant of invoerder inbrengt in het Centraal Wapenregister¹⁹.

Voor alle duidelijkheid merken we op dat het “uniek nationaal identificatienummer” niet fysiek op het wapen wordt aangebracht. Het identificatienummer is een intern nummer dat wordt ingevoerd in het CWR en achteraf door alle diensten kan worden gebruikt om

een bepaald wapen op te sporen. De proefbank zal dus geen bijkomend nummer (naast het serienummer) op het wapen aanbrengen.

Reeds sedert de proefbankwet van 1888 dienen vuurwapens en sommige essentiële onderdelen te worden onderworpen aan de wettelijke proef. Indien de proefbank de wettelijke proef uitvoert, zal de proefbank in beginsel het uniek identificatienummer en de kenmerken van het wapen ingeven in het CWR. Enkel indien het wapen onmiddellijk wordt uitgevoerd (zonder dat het ooit in België in omloop zal worden gebracht), geldt deze verplichting niet. In elk geval moet elk wapen dat in België in omloop wordt gebracht worden ingevoerd in het Centraal Wapenregister. Als de fabrikant of invoerder b.v. eerst aangeeft dat hij het wapen zal uitvoeren maar achteraf het wapen toch in België in omloop wenst te brengen, zal hij alsnog de proefbank moeten vragen het wapen te registreren.

Wapens die geproefd zijn door een andere proefbank in een land dat het CIP-verdrag heeft onderschreven moeten in België niet meer aan de wettelijke proef worden onderworpen²⁰. Bij invoer moeten deze wapens echter wel steeds een uniek nationaal identificatienummer krijgen. Er zijn twee procedures mogelijk:

- Ofwel wordt het wapen fysiek bij de proefbank aangeboden. De proefbank voert dan de kenmerken van het wapen en het nationaal identificatienummer in het Centraal Wapenregister in.
- Ofwel voert de proefbank het wapen in het Centraal Wapenregister in (en wordt een nationaal uniek identificatienummer toegekend) op basis van een voor eenvormig verklaarde lijst die door de invoerder of fabrikant wordt voorgelegd.

De bedoeling van deze regeling is om te vermijden dat erkende wapenhandelaars die grote hoeveelheden wapens importeren zich fysiek met al deze wapens naar de proefbank te Luik moeten verplaatsen. Dergelijke verplaatsing zou ongeoorloofde risico's voor de openbare veiligheid inhouden. Bovendien zal in de praktijk de erkende persoon steeds over een uitvoer- en invoervergunning beschikken en zullen reeds diverse documenten voorhanden zijn, afgegeven door derden of andere overheden, waaruit alle nodige gegevens kunnen blijken. Deze documenten bieden dan voldoende garanties zodat het fysiek aanbieden van het wapen niet vereist is.

De proefbank kan echter steeds eisen dat het wapen wordt aangeboden om controle mogelijk te maken. Het uitvoeringsbesluit somt enkele omstandigheden op die een aanleiding kunnen zijn om de effectieve voorlegging van het wapen te eisen:

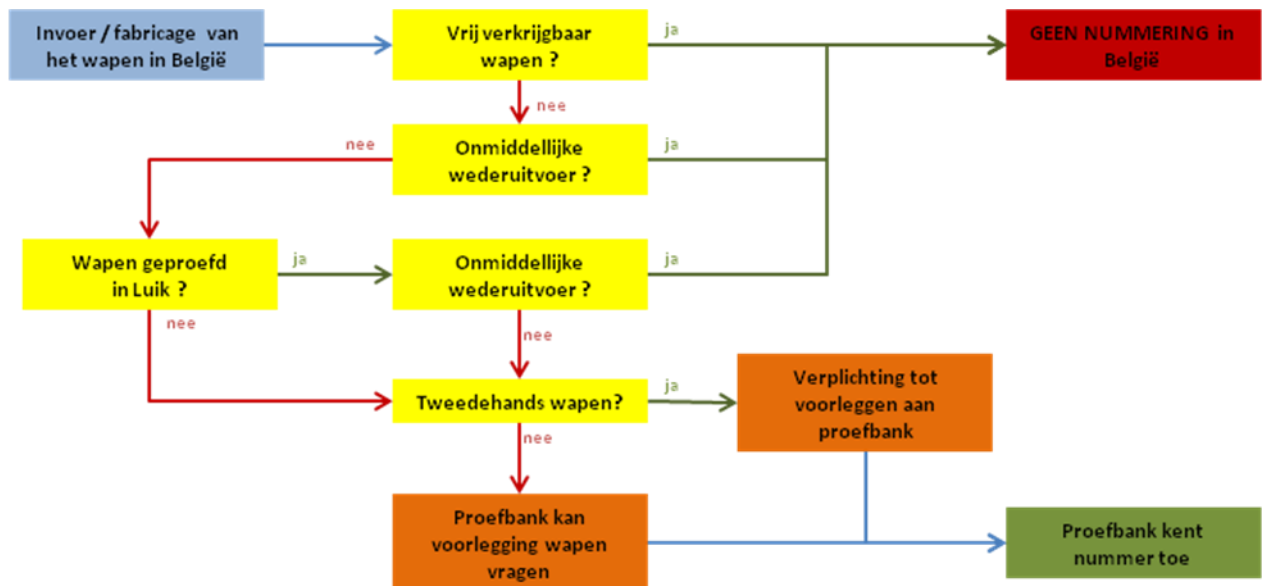
- Als het wapen uit een land komt dat geen partij is bij het CIP verdrag
- Als er geen betrouwbare / overeenstemmende documenten beschikbaar zijn die zijn afgeleverd door een overheid of een onafhankelijke derde beschikbaar zijn
- Als de invoerder een slechte reputatie geniet omdat hij eerder probeerde illegaal wapens in te voeren of zich aan de wettelijke verplichtingen te onttrekken
- Als de proefbank, vanuit de kennis van de wapensector, meent dat een voorlegging noodzakelijk is

Indien het ingevoerde wapen “tweedehands” is, moet het steeds fysiek worden aangeboden aan de proefbank.

Deze wijziging heeft belangrijke gevolgen voor wie wapens invoert. Steeds moet de proefbank over de invoer worden ingelicht zodat het ingevoerde wapen in het CWR kan worden ingebracht.

Wij adviseren de erkende wapenhandelaars om steeds na elke invoer aan de proefbank te laten weten dat de wapens effectief werden ingevoerd. Ook de kenmerken van het wapen (minstens de fabrikant, serienummer, land van herkomst, ...) dienen te worden meegedeeld. Het wapen kan slechts verder worden in omloop gebracht nadat men er zeker van is dat het nationaal uniek identificatienummer werd toegekend. Het is raadzaam aan de proefbank te vragen de registratie te bevestigen.

Onderstaand schema vat de nieuwe regeling kort samen:

De nieuwe regeling is met retro actief effect in werking getreden op 1 oktober 2010.

4. Europese vuurwapenpas

Vanaf 28 juli 2010 mogen de gouverneurs geen retributie meer vragen voor het toekennen van een Europese vuurwapenpas. Een en ander vloeit voort uit een wijziging van de Europese vuurwapenrichtlijn.

Wie nog na 28 juli 2010 betaalde aan de gouverneur voor de aanvraag of de afgifte van een Europese Vuurwapenpas, kan de gouverneur verzoeken om over te gaan tot

teruggave van de onterecht geïnde retributie. De gouverneur is verplicht op deze aanvraag in te gaan.

Bij verlies van de Europese vuurwapenpas moet steeds de gouverneur én de lokale politie worden ingelicht. Vroeger diende enkel de gouverneur te worden ingelicht.

Eveneens wordt de procedure afgeschaft waarbij houders van een Europese vuurwapenpas die is afgegeven door een andere lidstaat van de Europese unie voorafgaandelijk een visum moeten aanvragen aan de Staatsveiligheid alvorens ze hun wapens in België voorhanden kunnen houden.

De nieuwe regeling vereist dat de EU onderdanen die houder zijn van een Europese vuurwapenpas uitgereikt in hun woonstaat moeten kunnen verantwoorden waarom ze tijdelijk vuurwapens in België voorhanden hebben.

Nico Demeyere, 14 oktober 2010

VERWIJZINGEN

¹ Art. 4 wapenwet

² Zie bv. Art. 8 van het Protocol van de Verenigde Naties, gehecht aan het Verdrag ter bestrijding van grensoverschrijdende georganiseerde criminaliteit, betreffende de bestrijding van illegale vervaardiging van en handel in vuurwapens, onderdelen ervan en munitie, geratificeerd bij Wet van 24 juni 2004, *B.S.*, 13 oktober 2004, (ook soms het "Weense protocol" genoemd) in werking getreden op 3 juli 2005

³ Koninklijk Besluit van 10 oktober 2010 Koninklijk besluit tot wijziging van het koninklijk besluit van 20 september 1991 tot uitvoering van de Wapenwet en het koninklijk besluit van 8 augustus 1994 betreffende de Europese vuurwapenpassen

⁴ Art. 12.2, tweede lid Richtlijn 91/477/EEG van de Raad van 18 juni 1991 inzake de controle op en de verwerving en het voorhanden hebben van wapens

⁵ Art. 23 en 23bis KB uitvoering wapenwet

⁶ Art. 11 KB uitvoering wapenwet

⁷ Art. 25 KB uitvoering wapenwet

⁸ Hersteld artikel 24 KB uitvoering wapenwet

⁹ Art. 29 Sv. Verplicht de gestelde overheden, openbare officieren of ambtenaren om onmiddellijk de Procureur des Konings in te lichten over de misdrijven, waarvan ze kennis krijgen tijdens de uitoefening van hun ambt

¹⁰ Zie art. 11 KB uitvoering wapenwet (model 4) en artikel 25, §1 en §2 KB uitvoering wapenwet (model 9)

¹¹ Artikel 12 wapenwet

¹² Art. 25, §1 KB uitvoering wapenwet

¹³ Artikel 3, §2, 2° wapenwet

¹⁴ Zie art. 11/2 wapenwet. Passief wapenbezit is b.v. nog mogelijk voor de jager of sportschutter die de wapens die hij via zijn jachtverlof of sportschutterslicentie in bezit had nog kan houden met uitsluiting van munitie. De aanvraag hiervoor moet worden ingediend binnen de drie jaren na verval van de sportschutterslicentie of het jachtverlof (zie art. 13, eerste lid wapenwet).

¹⁵ Art. 25, §3 KB uitvoering wapenwet

¹⁶ Art. 25, §4 KB uitvoering wapenwet

¹⁷ Art. 25, §5 KB uitvoering wapenwet

¹⁸ Art. 25, §6 KB uitvoering wapenwet

¹⁹ Art. 29/1 KB uitvoering wapenwet

²⁰ Art. 11 wet van 24 mei 1888 houdende regeling van den toestand der proefbank voor vuurwapens gevestigd te Luik